

RODICA OJOG-BRAȘOVEANU (28 august 1939–2 septembrie 2002), celebră autoare de romane polițiste din România, a urmat primele clase la Școala „Maison des Français”, continuându-și educația la Liceul „Domnița Ileana”. A început apoi cursurile Facultății de Drept din București, dar, după doi ani, în 1956, a fost exmatriculată pe motive politice. După un an de muncă necalificată la fabrica de medicamente Galenica, a reluat studiile de drept, de data aceasta la Iași. După absolvire a început să profeseze avocatura. În 1969 a debutat cu un scenariu de televiziune, iar primul roman polițist, *Moartea semnează indescifrabil*, pe care l-a publicat în 1971, l-a scris la insistențele soțului ei, actorul Cosma Brașoveanu. După șapte ani de practică a renunțat la avocatură și s-a dedicat în întregime scrișului. Până în 1999, a publicat treizeci și cinci de romane, majoritatea polițiste, câteva istorice și unul științifico-fantastic. Este considerată marea doamnă a literaturii noastre polițiste. Dintre volumele sale amintim: *A înflorit liliacul* (Editura Nemira, 2004), *Cianură pentru un surâs* (Editura Nemira, 2001, 2004, 2009, 2011, 2013), *Coșmar* (Editura Nemira, 2004), *Răzbunarea slușilor* (Editura Nemira, 2006), *Necunoscuta din congelator* (Editura Nemira, 2006), *Bărbații sunt niște porci* (Editura Nemira, 2006), *Grasă și proastă* (Editura Nemira, 2006), *Logofătul de taină* (Editura Nemira, 2008, 2012), *Agentul secret al lui Altın-Bey* (Editura Nemira, 2008, 2011), *Ochii jupâniței* (Editura Nemira, 2008), *Vulturul dincolo de Cornul Lunii* (Editura Nemira, 2008), *Disparația statuii din parc* (Editura Nemira, 2008), *320 de pisici negre* (Editura Nemira, 2001, 2008, 2012, 2013), *Al cincilea as* (Editura Nemira, 2000, 2004, 2008, 2011), *Poveste imorală* (Editura Nemira, 2008, 2012), *Telefonul din bikini* (Editura Nemira, 2008).

RODICA OJOG- BRAȘOVEANU

Omul de la capătul firului

Ediția a III-a

NEMIRA

Locotenentul, la câțiva metri în urmă, văzu haita de animale, un șuvoi fluid, revărsându-se din cușcă cu un urllet triumfător.

Se auziră râsete și de undeva, dintr-o curte, răsunară chiar câteva aplauze. Furioși, hingherii se apropiau în fugă.

– Dobrescule! șopti Minerva peste umăr. Cred că e timpul s-o ștergem.

Își continuă drumul cu pași anonimi, de plimbare, admirând peisajul hibernal. La ferestre, florile de gheață își destrămau petalele în picături lungi.

Cuprins

1. Șantaj fără precedent.....	7
2. Un anchetator inedit	15
3. Ave, Tase, morituri te salutant!.....	31
4. Atenție! Minerva zâmbește.....	50
5. Minerva se dezlănțuie.....	63
6. Minerva rămâne pe gânduri.....	71
7. Se caută un Voltaire.....	79
8. Dora se eschivează.....	89
9. Ce-o fi căutând domnul Luca pe Strada Ilenelor?!... ..	101
10. Cască ochii, Dobrescu!	114
11. Din nou eschive.....	125
12. Locotenentul Dobrescu dă extemporal	135
13. Dumneavoastră erați avertizat, domnule Dincă!	142
14. Minerva consultă oglinda	150
15. „Degetul“ furat	168
16. Urna din scuar	175
17. Maiorul de securitate Minerva Tutovan raportează ..	186
18. Meci cu moartea	200
19. Capcana	204
20. Erori	216

ȘANTAJ FĂRĂ PRECEDENT

Inginerul Pascu se privi în oglindă. Ridică sprânceana stângă, roti ușor capul, căutând unghiul favorabil, apoi zâmbi larg. Dinții frumoși, umezi luceau între buzele cărnoase. O buclă blondă aluneca pe frunte. Își netezi tâmplele linse și se apropie de fereastră.

Privită de sus, de la etajul șase, Piața Unirii părea un bazar de oameni și lumini. Hanul lui Manuc țâșnea alb, fosforescent. Silueta dreaptă amintea de sobrietatea construcțiilor de pe meleaguri aride, cu iarbă tocită și soare fierbinte, ucigător.

La intrare, „un general“ în șalvari și fes roșu făcea temenele adânci nou-sosiților. Bucureșteni ori veniți de aiurea, păstrând cheile automobilului în mână, păseau pragul cu oarecare solemnitate. Biserica din cărămidă sângerie umplea peisajul de umbre.

Cu două sute de ani în urmă – gândul îl înveseli grozav pe Pascu –, viața se desfășura în același cadru. Doar că atunci erau alte straie, alți oameni, calească în loc de Fiat, arome iuți, ecvestre, amabilități levantine, ritualuri

fanariote; alături, giuvaierii italieni, răsfirând în fața ochilor aprinși podoabe complicate, pafdale grele ori orfevrărie delicată în filigran.

După două secole, gablonzurile, șiragurile din cristal de Rhin învăpăiază la fel obrajii. La teighea nu se mai află negustorul cu chip măsliniu. I-a luat locul o vânzătoare tinerică etalând la urechi, pe brațe și la gât exponatele de marcă ale magazinului. După-amiază are o ședință, dimineața a fost la coafor, diseară... Nu, imposibil diseară! E la televizor!

Zări turnurile Mitropoliei dominând împrejurimile până departe, spre Magistrală. Apoi ochii îi poposiră din nou în piață. Niște petrecăreți intrară în cramă. Acolo se servesc mici, fripturi în sânge aduse pe talere de lemn. Vinul băut în ulcică groasă de pământ e mai vârtos, umple gura. Instinctiv, inginerul Pascu își umezi buzele.

Telefonul, uitat în așternut, emise un bâzâit vag. Îl lăsă să sune aprinzându-și liniștit o țigară. Trântindu-se comod, ridică receptorul alene, pregătindu-și o voce insinuantă, puținel voalată.

- Da?!

- Casa Pascu?

- Inginer Pascu!

Bărbatul cu glas melodios, dar ferm, de la celălalt capăt al firului, răsă scurt.

- Precizarea e oportună. Vorbesc chiar cu Domnia Sa?

- Mda...

- Nu mă întrebați ce doresc?

Inginerul se ridică într-un cot, răstindu-se:

- Ascultă, *mon cher*, nu-mi arde de bancuri! Sunt cu o damicelă a cărei virtute principală nu e răbdarea. Nu are ceea ce aș numi eu în general o fire domoală.

Își roti privirea prin încăperea goală, mobilată sumar.

- N-am de gând să vă rețin. Este o chestiune care se referă, ca să zic așa, la condiția dumneavoastră profesională.

Pascu nu răspunse și celălalt se asigură:

- Sunteți atent? Din întâmplare am dat peste fișa dumneavoastră. Fișa inginerului Mihai Pascu...

- În fond, ce vreți de la mine?

- A, ați trecut la pronumele de reverență. În sfârșit! Totdeauna mi-am dorit să lucrez cu oameni cât de cât civilizați.

- Ce vreți? Țipă de astă dată Pascu.

Pe cearșaf căzuse scrum aprins, lăsând o gaură rotundă și neagră.

- Voi începe prin a vă recapitula unele evenimente petrecute în toamna anului 1969...

- Nu înțeleg la ce faceți aluzie.

- Bine, atunci s-o luăm *ab urbe condita*. 1964 vă convine? În martie ați fost exmatriculat de la Politehnică. Erați în anul III. Motivul? Bagatele! Câteva restanțe, scandaluri, beție și chiar un mic furt camuflat de câțiva colegi, băieți cumsecade...

- Astea sunt minciuni! Minciuni sfruntate, și nu îngădui nimănui...

Celălalt răsă:

- Atunci, de ce nu închideți? În 1965 ați lucrat pe șantierul de la Brazi. Trăiați în concubinaj cu o tânără doamnă ale cărei pretenții v-au împins la mici excentricități. Delapidare, parcă așa spuneau unii care nu agrează eufemismele.

Inginerul Pascu își aprinse cu degete tremurânde o țigară de la chiștocul celeilalte. Asculta vocea aceea sinuoasă și dulce, de o dulceață care-i făcea greață, și știa că cele ce vor urma vor fi mai cumplite, mai odioase.

- Anul 1968 l-ați petrecut pe meleagurile înșorite ale unui hotel nu dintre cele mai luxoase, cu o firmă de un umor îndoielnic: Penitenciar.

- Cine, cine ești dumneata? strigă Pascu în receptor. Se auzi din nou râsul limpede:

- N-are importanță. Apoi, un an mai târziu, tuns chilug și cu haine fluturânde, găseați un serviciu la

Popești-Leordeni. Cei de la închisoare, distinși pedagogi, reușiseră să zgândărească sentimentele dumneavoastră nobile! Câteva luni ați dus o viață de ascet. Serviciu și – înduioșător! – lecții de matematică în vederea reluării studiilor universitare.

Un huruit puternic acoperi ultimele cuvinte ale necunoscutului.

„Telefon public“, reflectă Pascu. Mâna îi asudase pe receptorul alunecos.

– Ați ghicit. Vorbesc din stradă. Ce vă spuneam? A, da! Meditatorul dumneavoastră v-a făcut în cursul unei lecții o propunere interesantă.

– Încetează! Încetează! Ce vrei de la mine?

– Ați acceptat propunerea, continuă calm necunoscutul, și în iunie 1969 erați posesorul unei diplome universitare – false, evident – atestând calitatea dumneavoastră de inginer. Sunt trei ani de-atunci, domnule Pascu, și a sosit scadența. Nu există poliță fără scadență.

– Am plătit! Am plătit tot!

– Vă referiți la cei cinci mii de lei? Doamne sfinte! Am spus întotdeauna că la închisorile de azi nu se mai învață nimic. Câtă naivitate! Cum, cu fleacul ăsta credeți că v-ați acoperit obligațiile?! Nu, domnule inginer. Plata urmează s-o faceți acum.

– Cât? întrebă răgușit Pascu.

– Mai exact: Ce?

– Ce?

– Spre surpriza mea, constat că nu vă lipsesc aptitudinile profesionale. În momentul de față lucrați ca subaltern al inginerului Simionescu. Scurt! Mă interesează lucrările lui.

– Sunt secrete!

Un hohot puternic îi izbi timpanul:

– Tocmai pentru că sunt secrete!

– Îmi cereți imposibilul.

– Nimic nu-i imposibil, domnule „inginer“, când există bunăvoință. Știți cum se pedepsește uzul de acte false? În cazul în care nu ne putem înțelege, dosarul dumneavoastră „profesional“ va face obiectul unui studiu interesant la MAI, și asta în cel mai scurt timp. Așadar, renunțați la termenul „imposibil“.

– Bine, dar ăsta-i șantaj!

– Exact! Deși nu-mi plac definițiile brutale.

Trecură câteva clipe. În oglinda știrbă, agățată oblic deasupra divanului, Pascu își văzu obrazul livid. Doar buzele rămăseseră roșii ca o rană umedă. Vorbi încet, cu gura lipită de aparat:

– Nu, domnule! V-ați înșelat. Recunosc, în principiu calculele dumneavoastră au fost exacte, dar în ceea ce mă privește – repet – v-ați înșelat. Cu orice risc, nu pot da curs propunerii.

– Mai gândiți-vă! Gândiți-vă bine, domnule „inginer“! O piatră pornită la vale nu se poate opri din drum.

– Am făcut multe, continuă Pascu, ca și cum nu l-ar fi auzit. Am furat, am mințit, dar trăda... și se întrepruse brusc, ca și cum cuvântul l-ar fi ars. Nu! Acesta este răspunsul meu...

Individul își lipi urechea de ușă. O ușă subțire. Două foi de placaj prin care vocea inginerului răzbătea limpede, cu tonalități nealterate. Râse strâmb. Simțea groaza lui Pascu. Teamă picurată treptat în vene, atomi de otravă strecurați în sânge. Glasul îi tremură... Inginerul se zvârcolește... Îl simte, vierme netrebnic, fără destin...

Deveni atent. Cineva urca treptele. Individul dispăru în întunericul palierului.

– Este un răspuns pripit și – iertați-mi duritatea observației! – necugetat. L-am auzit de câteva zeci de ori. Pentru că, poate, asta vă consolează, nu sunteți singurul inginer plăsmuit peste noapte care trebuie să-mi

plătească serviciile. Servicii calificate, aş zice, ținând cont de faptul că în aproximativ trei ani nimeni nu a sesizat falsurile. Eu am răbdare. Trei ani am aşteptat până când dumneavoastră și ceilalți absolvenți ai „facultăților mele“ ați prins rădăcini trainice. Acum culeg roadele. Firește, în ziua scadenței toți s-au arătat foarte integri sau numai înfricoșați, dar au sfârșit prin a plăti. Așadar, lăsați copilăriile. Veți suna la numărul 57 13... întrebând dacă au de vânzare un pian Beckstein. Evident, este o parolă. Numai unul dintre locatari știe despre ce este vorba. Așa că insistați până vă va răspunde el. Succes, domnule „inginer“!

Pascu notă inconștient cifrele în calendarul de birou aflat pe lada studioului și închise aparatul.

Se duse la fereastră. Privi cerul orb, fără stele, abia ghicit undeva sus. Înregistrează forfota străzii, mulțimea care mișuna purtându-și destinele anonime, cenușiul citadin, huruitul tramvaielor, în general tot ce simbolizează orașul ca ritm, culoare și acustică. Simți un nod dureros, oprit în capul pieptului, și deodată peste Bucureștiul văzut de la etajul șase se suprapuseră imagini tulburi...

...Femeia cu pomeți înalți și buze răsfrânte, într-o bluză roșie, răscoită adânc, dormitorul-celulă, suportând răsuflarea greoaie, astmatică a hoțului de buzunare, zâmbetul murdar al celuiilalt, ademenitorul de minore, apoi lentilele groase ca niște farfurii de gheață ale profesorului întinzându-i parșiv cursa între două probleme rezolvate pe un caiet ieftin de un leu și cincisprezece bani.

...Și din nou fața îngustă, cu pomeții înalți, privind insinuant, printre genele lungi...

Se îndepărtă de fereastră și începu să se îmbrace cu gesturi automate. Aruncă o privire în jur, surprins pentru prima oară de tristetea camerei. Îndreptă cărămida învelită în ziar de sub biroul șchiop, întinse pătura peste așternut și părăsi încăperea cu umerii încovoiați.

Strada i se păru ciudată. Caleidoscop nebun, de o mobilitate obositoare, din care se simțea exclus.

Aruncă o privire întâmplătoare în vitrina unei cofetării. Mormane de dulciuri în culcușuri de staniol, cu panglici savant involte, cutii de bomboane cu festoane de hârtie dantelată, intime ca un fragment de jupon. Înregistrări abstracte, absurde, care nu se înscriau în circuitul stării sale de spirit. Se miră că le percepe, ca și cum orice imagine străină de ceea ce avea să i se întâmple era fără noimă, nu putea, nu trebuia să existe.

Mergera izbindu-se de trecători, de călătorii coborâți în stație. Oamenii se întorceau surprinși. Pierduse eschiva aceea reflexă a umerilor care evită obstacolele, care se scuză.

Traversă piața și după câteva manevre, verificându-și mereu spatele, ajunse în Calea Rahovei. O siluetă se desprinse din apropierea restaurantului Cluj și pentru o fracțiune de secundă Pascu îi întâlni ochii. Avu impresia absurdă că celălalt îl aștepta, că sesizează o umbră de recunoștință, un licăr particular al expresiei. Îi auzea pașii în spate și după câțiva metri avu certitudinea că este urmărit.

Umbra, umbra celuiilalt, uriașă, nefirească, se proiecta pe asfaltul cenușiu. O umbră fără pași, căci pașii nu-i mai auzea. Aluneca înainte fermă, infailibilă... Inginerul începu să alerge sfârșit, bezmetic...

Apoi, dintr-odată, pentru câteva clipe avu senzația că e singur. Umbra neagră nu i se mai încurca în picioare, nu-i mai ardea tălpile. Nu-i mai simțea răsuflarea fierbinte în ceafă. Și începu să rădă. Un hohot demential, ce se prelingea pe zidurile oarbe.

Umbra se lipi de copac. Revolverul strălucea rece în întuneric. Fixă amortizorul și ridică brațul.

Silueta lui Pascu se frânse brusc, prăbușindu-se pe trotuar.

Își reveni după câteva minute, în legănat de roți. Deschise ochii. Cineva îi vorbea, nu putea desluși cine. Imaginile erau neclare, împăienjenite.

»Operatorul n-a reglat șarful«, îi trecu prin minte.

Își focaliză privirea. Desluși un bărbat tânăr, cu zâmbet blând.

- Stați liniștit! Ajungem imediat la spital.

Simți că-și va pierde cunoștința și rosti împleticit:

- Trebuie... E greu...

Tânărul îi șterse sudoarea de pe față.

- Nu acum. Vorbim mai târziu...

Pascu zâmbi trist.

- Nu există mai târziu... Acum... Nu sunt inginer...

Am... Am avut o diplomă falsă. Cineva, acum trei ani... mă șantajează... Secrete de la serviciu...

- Cine vă șantajează?

- El, ei, nu știu. Acasă, telefon... „Cumpăr Beckstein“...

E o parolă...

Inginerul Pascu intră în comă și nu-și mai reveni. Muri în aceeași noapte într-una dintre rezervele spitalului de urgență.

UN ANCHETATOR INEDIT

Maiorul de Securitate Minerva Tutovan se trezi la primul semnal al telefonului. Scoase întâi piciorul de sub plapumă, încercând temperatura camerei. Ca de fiecare dată atinse scrinul vechi care gemu, zgâriind liniștea nopții de iarnă. Întinse, din obișnuință, mâna să aprindă veioza și abia după ce făcu para să funcționeze de câteva ori își aminti că nu înlocuise becul ars.

Zbârci, plictisită, din nasul lung și începu să bâjbâie pe lângă pat, căutând telefonul.

- Alo!

Avea o voce metalică, imposibil de confundat. Ascultă un timp, apoi trânti receptorul și se apropie de fereastră.

Încercă să-și amintească unde pusese ceasul. Trase perdelele vechi, căptușite cu tafta de culoarea zmeurei, cadou de la o mătușă („biata tanti Caliopi, toată viața a avut gusturi fistichii“), lăsând să se strecoare în cameră un întuneric incert, albastrui.

Pe lada studioului, extensoarele prinseră luciri astrale. Se îmbracă cu mișcări iuți, bruște: ciorapii de bumbac, trei sferturi, costumul cenușiu – fustă și jachetă –, pantofii plăți.

„Hm! Unsprezece fără zece.“

De sus se auziră bubuituri. Minerva ridică exasperată ochii spre tavan:

– Iar?! Oamenii ăștia mă omoară! Ce-or fi având de bătut la miezul nopții?!

Un zgomot asurzitor – corul țevilor de calorifer izbite cu diferite obiecte metalice – traversă blocul de-a lungul celor opt etaje.

Locatarii cereau liniște.

„Hm! Mi-au luat-o înainte...“

De pe tabla neagră acoperită cu exerciții de trigonometrie desprinsă paltonul, își trecu palma peste breton, apoi pe creștet până spre ceafă, unde părul se isprăvea brusc, și ieși din casă înțuind yala de două ori.

Colonelul Ionaș o cunoscuse pe Minerva cu mulți ani în urmă, în condiții sui-generis. Profesoară de matematici pe atunci și diriginta unei clase mijlocii, făcuse o excursie cu elevii la un monument istoric din preajma Bucureștiului. La câțiva metri de șosea copiii dăduseră peste cadavrul unui bărbat în vârstă. Fusese ucis cu o secure pe care asasinul, înspăimântat probabil, o abandonase în apropiere. Victima, un spion aflat de mult în atenția organelor Securității, fusese lăsat în libertate pentru a-i depista complicității.

Minerva se schimbă foarte puțin. Același breton căș, aceeași expresie indiferentă, același nas lung, subțire, alternând grimase în funcție de dispoziție.

– Ții minte povestea din satul Pana?

Minerva ridică din umeri:

– Fleacuri!

„Fleacuri, hm, așa spusese și atunci...“

Venise într-un suflet de la București, cu un IMS de serviciu. Spre surprinderea lui, îl găsisse pe asasin în biroul sectoristului, gata să facă mărturisiri.

Fusese descoperit de Minerva. Cu toporișca sub braț, se duse la școala din comună. Intrase în mai multe clase: „Măi, copii, am găsit securea asta în drum. Nu știți a cui o fi?“ Se ridicase un băiețel mai mărișor, pistruiat, cu părul ca morcovul: „Dați-o încoa', e a lu' tata...“

Pe Minerva n-o mai găsisse în sat. „Cică se grăbea“, spusese milițianul de la post. Făcuseră cunoștință abia la București, într-o recreație. După câțiva ani, Minerva părăsea învățământul...

Colonelul își privi ceasul.

– Acum o jumătate de oră, inginerul Mihai Pascu a fost asasinat la câțiva metri de sediul Securității. Medicul salvării care a însoțit victima la spital s-a grăbit să ne relateze ultimele sale cuvinte.

Scoase o foaie de hârtie din buzunar și citi rar, încruntându-și sprâncenele groase, haiducești, după cum le caracterizase cândva Minerva.

– *Nu există mai târziu... Acum... Nu sunt inginer... Am... Am avut o diplomă falsă... Cineva, acum trei ani... mă șantajează. Secrete de la serviciu... Acasă... telefon. „Cumpăr Beckstein“... E o parolă...*

Douăzeci de minute mai târziu, la circa de miliție s-au prezentat soții Cătănoiu, vecinii inginerului.

– Mi-a telefonat maiorul Panait, șeful secției. Susține că declarația lor ne interesează în cel mai înalt grad.

Se uită la Minerva. Își sprijinise capul de portieră, urmărind succesiunea imobilelor pe străzile pustii. Lumini întârziate trădând insomniilor eforturi cumplite „de a îngrășa porcul“ înainte de sesiune, trecători rari, expulzați din bodeguța de cartier cu orar redus, măturători cu ochiul de pisică înfipți între omoplați, împingând tulumbe.